

KJAK

It´s the Demography, Stupid!

Jørgen Niclasen hevur boðað frá, at “fráflytingin er steðgað”. Og løgmaður vil vera við, at trupulleikin er yvirdrivin og miðlaskaptur. Á hvørji planet búleikast hesir menn?

Heini í Skorini

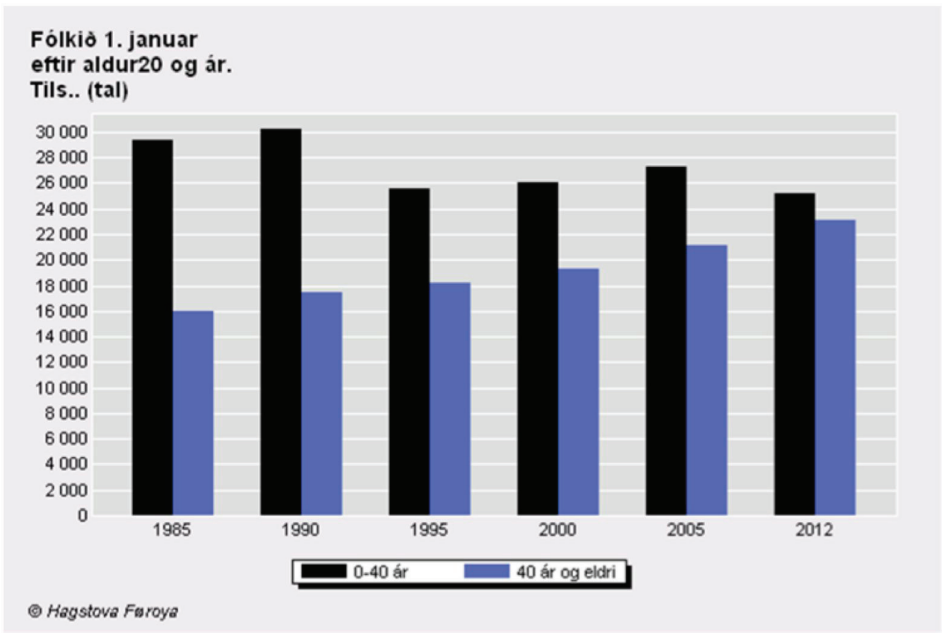
»Fráflytingin er steðgað.« So greiður var sjefurin í Kvíggjartúni, tá figgjarlógin varð løgd fram í farnu viku. Og samstundis hugleiddi løgmaður á sínum altíð so hend-ingarrika Facebook-profili um sama evnið: »At tosa um katastrofur og vanlukkur í hesum sambandi hevur einki við dagsins veruleika at gera.« Løgmaður helt, at fjølmiðlarnir gera alt ov nógv av, og hann fegnaðist um, at vit standa okkum betri enn Bornholm. Har er fólkaminkingin nógv størri enn heima í Føroyum.

Innan fyri nakrar fáar sólarringar fekk tjóðin altso at vita frá nummar eitt og nummar tvey í samgonguni, at fráflytingin er steðgað, og at hesin trupulleikin er púrusta yvirdrivin.

Fráflytingin stendur við

Hesin hugburðurin er bæði villleiðandi og vandamik-il. Fyri tað fyrsta er frá-flytingin framvegis so stór, at hon etur upp eitt tað hægsta burðaravlopið í Evropa á umleið 230 fól-k. Heilt nágreiniliga var netto-fráflytingin í fjør minus 211 fól-k, men av tí at føroyskar kvinnur áttu 233 børn í fjør, lupu 22 fól-k av. Og tað skulu vit sjálvandi fegnast um. Men at billa sær sjálvum og øðrum inn, at fráflytingin er steðgað í einum ári, tá 233 fól-k færri fluttu til landið enn av landinum, er beinleiðis ósatt.

Um Føroyar vóru eitt tolu-liga normalt land uttan eitt so ógvusligt, árligt exodus, tá unga ættarliðið kollektivt pakkar pjøkarnar, hevði burðaravlopið tryggjað ein natúrligan fól-kavøkstur hvørt ár. Fyri tað næsta eru 12 mánaðir eitt alt ov skroypiligt grundarlag fyri at proklamera nakran nýggjan

tendens, serliga í einum lít-lum landi, tá lutfalsliga smáar broytingar skapa stór sveiggj í hagtølunum. Tí mugu vit í minsta lagi hyggja at einum longri áramáli, áðrenn ein nýggjur tendensur yvirhøv-ur kann staðfestast. Sjálv-andi roynir Jørgen at vera bjartskygdur, men hetta evnið er alt ov álvarsamt til slíkt populistiskt mðsn.

Tann stóra myndin er at kalla óbroytt. Síðani 2004 hevur fráflytingin verið so stór, at hon gloypir burð-aravlopinum, inntil lítið og einki er eftir. Unga ættarliðið rýmir framvegis í syrgiliga stórum tali í august og sept-ember, og alt ov fá koma heimaftur. Samstundis er burðaravlopið fallandi, bæði tí at kvinnurnar fáa færri børn í Føroyum eins og í restini av heiminum, og tí at talið av kvinnum (og monnum) í burðarførur aldri er støðugt minkandi. Vit kunnu ikki blíva við at dúva uppá aktivitetin á føði-deildini.

Pínumarkið

Og tað er hetta seinna – talið av fól-kum í burðarførur og arbeiðsførur aldri – sum er tað avgerandi. Sum í grundini er nógv meiri avgerandi enn sjálvt fól-katalið. Og sum lög-maður ignorerar, tá hann skrivur á Facebook, at fólka-minkingin nú ikki er so stór, sum miðlarnir vilja vera við.

Og nú gerast tølini enn meiri álvarsom. Síðani 2005 eru 1463 færri fól-k millum 15 og 44 ár í Føroyum. Og luta

vit fólkið í tveir bólkar og hyggja at lutfallinum millum ættarliðið undir og yvir 40 ár, verður myndin enn greiðari (sí stabbamynd). Í 1985 vóru tvífalt so nógvir íbúgvar undir 40 sum yvir 40 (umleið 30.000 fól-k frá 0-39 og umleið 15.000 fól-k yvir 40). Í 2012 er lutfallið næstan vorðið fifty-fifty.

Við øðrum orðum eldast Føroyar við rúkandi ferð. Tey yngru gerast færri, og tey eldru gerast fleiri. Búskap-arliga avleiðingin er, at færri og færri skulu rinda fyri fleiri og fleiri. Flestu búskaparligu prognosurnar vilja vera við, at um 15 ár eru umleið 4.000 fleiri pensjónistar og 4.000 færri á arbeiðsmarknaðinum. Og jú longri fram vit rokna, jú skeivari verður aldurs-samansetingin. Fyrr ella seinni náa vit einum pínu-marki, tá roknistykkið ikki longur hongur saman. Tá vit ikki longur hava ráð til tað samfelagið, sum vit ynskja okkum. Og tá er ov seint at vakna og fremja teir reformar, sum í longdini kunnu tryggja búskaparligt haldføri, fól-kavøkstur og eitt minimum vælferðarstöði.

Komiski Ali

Er hetta ein miðlaskaptur trupulleiki? Er fráflytingin steðgað? Svarið er sjálvandi eitt rungandi nei. Eg ivist ikki í, at bæði Jørgen og Kaj Leo ynskja fól-kavøkstur eins væl og øll onnur. Trupulleikin er nógv størri og nógv eldri enn teir báðir, og eg fegnist um teir glottar, sum eru at hóma

í figgjarlógaruppskotinum, hóast lúturin framvegis er ov veikur. Men tað seinasta, sum Føroyar hava brúk fyri, eru politikarar, sum stinga høvdið í sandin. Eins og komiski Ali, tá hann við áráði og optimismu vísar heimspressuna í Baghdad um, at irakiski herurin fór at knógva supermaktini, samstundis sum sameindu stríðsvognarnir rullaðu inn í irakisku oyðimørkina.

Tá Bill Clinton tryggjaði sær Hvítu Húsini á valinum í 1992, orðaði legendariski spunasmiðurin, James Car-ville, eitt famøst og effektivt slagorð: It´s the Economy, Stupid!

Ein hós-kandi umskrivning í Føroyum anno 2013 kundi verið: “It´s the Demography, Stupid!”

Peugeot 307 frá 2005 til sølu

Sýnaður heystið í´12, ongan kross.

Bilurin er vælhildin, hevur einans koyrt 100.000 km.

Hevur spildurnýggj vetrardekk undir, umframt summerdekk á felgum.

Góðkendan sleipikrók.

Ring 373416 ella 558416

KLAKSVÍKAR SJÚKRAHÚS FO-700 KLAKSVÍK

RANNSÓKNARSTOVAN

Bioanalytikari

Eitt starv sum bioanalytikari er leyst til setan frá 01.12.2013.

Arbeiðstíðin er 0,8.

Førleikakrøv:

Prógv og góðkenning sum bioanalytikari Fakligan kunnleika og royndir innan økið Góð samstarvsevnr

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og Bioanalytikarafe-lagið.

Um tú ynskir at vita meira um starvið, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Karin Jacobsen, leiðandi bioanalytikara, telefon 45 45 45 ella teldupost karinja@ks.fo

Umsókn, saman við prógvi, autorisatión v.m., verður at senda til:

Sjúkrahússtjórin
Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Umsóknarfreist: 21. oktober 2013